

FULLEJANT LA PREMSA

L'alta escola del periodisme

Modest Sabaté a «La Veu de Catalunya» (20 de setembre) dedica aquest notabilíssim article a Maragall, periodista:

«Joan Maragall començava la seva tasca de periodista al «Brusi», com han començat tants d'altres, dedicant-se a la tasca general d'una redacció de periòdic i sotmès a les indicacions del seu director. Però, Maragall aviat mostrarà les grans qualitats del seu talent i es revelà com un articulista de primera línia. I heus ací com en una tasca periodística de cap a vint-i-cinc anys l'immortal poeta català va deixar una obra en prosa que li guanyaria la mateixa immortalitat, si la poesia amb un títol més esplendorós no s'avancés a aquesta conquesta.

Quin exemple, el de Joan Maragall, escrivint articles periodístics al «Brusi» i enlairant, ell tot sol bastava, la nostra espiritualitat al rang de categoria europea.

Tasca tan joiosa com llarga i difícil l'estudi de la seva obra periodística. Llarga, pel nombre dels articles, i difícil perquè Joan Maragall no creia que el periodisme hagués de servir només per allò que hom en diu «vulgarització», sinó òrgan de difusió de les idees en tota llur capacitat i profunditat. Quan escrivia, fos del que fos, escrivia per

aquells qui el podien entendre, sense pensar en els qui no el podien entendre. Maragall, amb aquest sentit tan fi que revela, i exposa clarament, de les aristocràcies, no podia ésser que escrivís per a tothom. I no us l'imagineu un culturà, un encarcerat de teories, sinó ben al contrari, un apassionat de la cultura amb la possessió de la vida de les idees, i, sobretot, amb l'amor d'aquestes idees. I dic que no us l'imagineu d'aquella manera, perquè jo, a través dels seus articles, el veig no amb vestimenta de plom sobre el seu cor, sinó amb un front ample, lluminós i un somriure a la boca engendrat per la joia de la intel·ligència i del coneixement de les coses. Maragall era allò que ja és tan rar avui: un refinat. Però, de la finesa baronil i apassionada dels forts, dels qui no es destorben amb la vida de les coses moridores sinó dels qui l'amen, i saben fer també una obra de llur pròpia espiritualitat.

Periodista amb l'alt sentit de la responsabilitat, amb la por, gosaria dir, de la responsabilitat. Per això escrigué aquell article: «Los anarquistas y la prensa», en què exposa la influència que té sobre el lector la lletra impresa i els prejudicis socials que d'això poden derivar-se. Però Maragall dels fets particulars arrencava sempre l'essència de l'universal, i per això el seu comentari, portés el títol que portés, no era exprés per a ningú determinat i sempre per a tothom en general. Els seus articles no eren allò que podríem dir-ne articles per a una classe, si no és aquesta la que pugui determinar una categoria de l'esperit.

Els qui no hem pogut conèixer-lo personalment tenim en els seus articles periodístics, un nítid cristall que ens en reflectirà la vida. No puc sostreure'm a la idea de llur vida, quan penso en aquests homes, perquè la considero fonament de llur obra.

I tornant a allò que en el començament apuntava, l'obra periodística de Maragall té, a més de la gran qualitat de la seva bellesa literària, perquè sigui completa, la força edu-

cadora. «Bell amic, considerar devets que aquest món és per alguna ocasió de bé, car sens ocasió de bé no poria ésser tan bel mon com aquest.» Amb aquestes paraules de Ramon Llull, que Joan Maragall intercala en el seu article «Goethe», crec que es podria tenir el lema de la seva obra. Com M. dels Sants Oliver fa observar en el pròleg a l'edició dels articles periodístics «sense dubte que aquest home va néixer predestinat a elogiar», Joan Maragall, troba les coses belles, i la seva ploma no es cansa de fer-ne elogi. Però, ah! que Maragall amava la perfecció i per això elevava les coses a idees. I el seu elogi, per tant, resultava sempre un educador contrast, perquè al revés dels qui obliden el poc de bellesa entre la molta misèria de les coses, ell amb aquesta mica de bellesa destruïa la molta misèria de les coses. Per això «les dents blanques del gos mort, putrefacte», del comte de Tolstoi il·luminaven la seva viva literatura. I Maragall, com tots els grans homes, construïa. «Pero si el autor apesadumbra sin fortalecer, si discute de la realidad encantando con vanas fantasmagorias, si da aquella dulce languidez que aisla al lector y le hace odiosa la acción y el trato con sus semejantes o si le comunica la risa destructora sin la alegría creadora: escucharle, es, no perder el tiempo, sinoaprovecharlo para el mal.» Així era com Maragall entenia la seva funció d'articulista.

La major part dels articles de Maragall podrien avui publicar-se i resultarien d'una actualitat cent per cent. Si no llegiu «Esta es mi fe», en el qual canta l'esperit «reconstructor» de la nostra ciutat contra les bombes de «cada dia». I «La rabassa morta» sobre els desastres que assolaren el nostre camp llavors de la filoxera del ceps i dels primers embats socialístics. I el ja esmentat de «Los anarquistas y la prensa». I dotzenes de comentaris polítics i socials, però sempre sobre la idea que encarnava el fet comentat. I aquell cant, aquella exhaltació de l'espiritualitat, en l'article que es diu «Una gràcia de caritat», en el qual amb verb irrita-

díssim, fa explosió l'entusiasme per l'ideal; on apareix amb tota l'excelsitud del seu geni i de la seva humanitat; on diu: «Pues yo les digo—es refereix al Temple de la Sagrada Família—que el Templo es más útil que un Hospital, y más que un asilo y más que un convento; porque en la acción de levantarlo hay la virtud que hace los hospitales y todos los asilos y todos los conventos, y les digo que el templo es tan urgente como el socorrer la mayor necesidad material. Suponed que en la clásica Atenas mucha gente vivió y murió muy pobremente, y os dolerá; pero suponed que no llegó a construirse el Partenón, y no sabréis lo que os pasa. ¿Qué hacía más falta al pueblo griego? ¿Qué hacía más falta al espíritu humano?» I més avall afegeix en un emportament genial: «¡Oh! Por qué no sale Antonio Gaudí a la calle, a mediodía, con el sombrero en la mano, pidiendo en alta voz a todos limosna para su templo.» I digueu-me si és possible llegir aquestes paraules i no encomanar-se de l'entusiasme i del fervor que les feia escriure.

Molts d'altres encara n'esmentaríem, per no dir tots, d'un a un.

Com escrivia Joan Maragall!

La censura de premsa

Al Parlament Català el dia 14 de desembre el diputat senyor Joan Tarradellas usà d'una interpellació sobre la censura de premsa. Ens plau de reproduir-la del «Diari de Sessions» (núm. 132), diu així:

«El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tarradelles.

El Sr. TARRADELLES: Senyors Diputats: En nom de la Minoria Nacionalista Republicana d'Esquerra, he de fer